

Hoofdstuk 83

Lieve kleinkinderen,

Jullie kennen toch allemaal wel ons volkslied, het Wilhelmus? Voor elke interland voetbalwedstrijd wordt het gespeeld en door veel mensen meegezongen. In de tweede regel staat dat ik van Duitse bloed ben. Maar met dat woordje 'Duitse' wordt geen Duitsland bedoeld.

In de tijd toen dit lied van 15 coupletten hoogstwaarschijnlijk door Marnix van Sint-Oldegonde voor zijn vriend prins Willem van Oranje werd geschreven, sprak men in ons land Oudhollands. Bepaalde woorden uit die tijd kennen wij niet meer. Ook het woordje 'Duits' heeft hier een andere betekenis, dan veel mensen denken. Duits komt van Diets, dat 'van het volk' betekent.

'Ben ik van Duitse bloed' betekent dus, dat ik iemand ben van het gewone volk.

Het zesde couplet van ons volkslied is minder bekend. Jammer vind ik dat. Jullie weten toch dat vroeger Filips de Tweede, de koning van Spanje, ook heer van de Nederlanden was? Deze Spaanse koning was voor ons land niet zo'n goede baas. Om die reden kwam ons land, onder leiding van prins Willem van Oranje in opstand. Dat ging in het begin niet zo best. Het leger van onze prins werd verslagen en de toekomst van ons land zag er slecht uit.

En kijk, toen schreef Marnix van Sint-Oldegonde ook het zesde couplet, dat ik hieronder plak. Hoe toepasselijk, ook in het verhaal dat ik hieronder voor jullie vanuit het Fries in het Nederlands vertaald heb.

6. Mijn schild en de betrouwen
zijt Gij, o God mijn Heer,
op U zo wil ik bouwen,
Verlaat mij nimmermeer.
Dat ik doch vroom mag blijven,
Uw dienaar 't aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

't aller stond, betekent altijd,
elk uur van de dag.

Hoofdstuk 83 - Offer in Gilgal - 1 Samuël 13

Het koningschap van Saul was begonnen met een grote overwinning op de Ammonieten. Heel het volk Israël was maar wat blij met hun nieuwe koning. Maar de toestand in het land was niet best. Spoedig zou moeten blijken of de nieuwe koning Saul wel opgewassen was tegen de Filistijnen. De Filistijnse soldaten speelden nog steeds de baas in alle Israëlische steden en alle stammen van Israël betaalden belasting aan de Filistijnen. In de stad van Saul lag een kleine bezettingsmacht en hun overwinningspilaar stond bij de stadspoort, een teken van hun macht en glorie.

Veel mensen hoopten dat koning Saul na de overwinning op de Ammonieten direct door zou pakken en de Filistijnen het land uit zou jagen. Ook zijn zoon Jonathan was deze mening toegedaan. De vijand was wel sterk en veel beter bewapend, maar daar stond tegenover dat het leger van koning Saul veel machtiger in aantal was en bovendien: *God zou hen immers helpen!* Die onbesneden Filistijnen konden toch niet altijd de baas over hen blijven spelen?

Maar koning Saul had een andere mening. Natuurlijk wist hij dat hij met hun oude en wrede vijand de Filistijnen de strijd aan moest gaan. Maar volgens hem kon je beter nu eerst nog even wachten, want het was de oogsttijd. Voordat er gevochten kon worden moest eerst het koren van het land. Je kon toch al dat rijpe koren niet verloren laten gaan?

Om die reden liet koning Saul zijn leger naar huis gaan. Na die veldtocht naar Jabes in Gilead en zijn kroningsfeest in Gilgal wilde hij eerst wachten. Alleen drieduizend jonge kerels hield hij bij zich. Zelf bleef hij met zijn afdeling soldaten in Michmas, terwijl zijn zoon Jonathan met een kleinere afdeling soldaten in Gibeon bleef.

Je kon toch al dat rijpe koren niet verloren laten gaan?

En zo gingen de dagen en weken voorbij. Overal in Israël waren de mensen druk op hun land bezig en haalden ze het koren binnen. Koning Saul wachtte met zijn mannen in Michmas op de komende dingen. Wel was hij bang dat de Filistijnen met veel machtsvertoon het land zouden binnenvallen om orde op zaken te stellen. Maar er gebeurde niets. Het leek wel alsof ze niet durfden, nu koning Saul de Ammonieten verslagen had....

En toen, terwijl koning Saul van niets wist, begon zijn zoon Jonathan de aanval. Geheel onverwachts viel hij de Filistijnen in Gibeon aan. Met zijn kleine groep soldaten sloeg hij ze allemaal dood. Er ontkwam niet één en de overwinningspilaar van de Filistijnen bij de stadspoort kapte hij om en vergruizelde die.

Natuurlijk lieten de Filistijnen dit niet ongestraft gebeuren. Direct riepen zij hun legers bij elkaar en gingen bij Michmas de grens over. Koning Saul kon daar met zijn klein legertje geen stand houden. Hij trok zich terug naar Gibeon, waar ook zijn zoon Jonathan met zijn soldaten was. Saul begreep dat het er nu om ging. Dit zou de beslissing worden. Opnieuw stuurde hij zijn boodschappers door het hele land en riep hij alle strijdbare mannen van Israël op tot de strijd. Overal klonken de bazuinen. En weer kwamen ze om hun koning Saul te volgen. *Naar de overwinning!* De afspraak was dat iedereen naar Gilgal zou gaan en ook Saul ging daar met zijn leger heen.

Ondertussen had het leger van de Filistijnen zich verzameld bij Michmas. Maar toen ze merkten dat Saul de mannen uit alle stammen opgeroepen had tot de strijd, drongen ze verder het land binnen. Daarna stuurden ze drie sterke regimenten soldaten erop uit: één naar het westen om de weg naar hun thuisland veilig te stellen, één naar het noorden om de Efraïmieten te keren die op mars waren naar Gilgal en dan nog één naar het oosten, naar de rivier de Jordaan om ervoor te zorgen dat daar geen hulp voor Saul vandaan zou komen. En om de schrik er goed in te jagen, staken ze dorpen in brand en vernielden alles. Alle vruchtbomen kapten ze om, ossen, koeien en schapen namen ze mee en alles wat levend in hun handen viel, sloegen ze dood....

Het volk van Benjamin verloor alle moed. Vreselijk wat er gebeurde! Ze dachten niet meer aan hun nieuwe koning die zij met zoveel enthousiasme en gejuich ingehuldigd hadden. Ze dachten er niet meer aan om zich tegen de wrede vijand te verzetten en al helemaal niet meer om in opstand te komen. Ze dachten niet meer aan God die nog maar zo kort geleden de inwoners van Jabes gered had....

In paniek vluchtten ze in grote aantallen de bossen en de bergen in. Ze zochten hun toevlucht in de grotten en spelonken van de bergen.

En terwijl de mensen met al hun hebben en houden vluchtten, brandde de vijand hun dorpen plat. Elke avond was de lucht rood van het vuur en overdag hing er een zware, zwarte rook over het landschap.

Tenslotte kreeg de angst ook de soldaten van Saul in z'n macht. Stiekem slopen in het duister van de nacht veel soldaten weg. Alle dagen werd het leger van koning Saul kleiner. Van de drieduizend soldaten waren er nog maar zeshonderd overgebleven.

Koning Saul begreep dat het zo niet langer door kon gaan. Zijn leger verliep en de Filistijnen hadden alle toegangswegen naar hem toe afgesloten. Hij zou geen hulp van de Efraïmieten krijgen. Het zou niet lang meer duren en dan was hij helemaal ingesloten en kon hij geen kant meer op.

Was de oude profeet Samuël maar hier, om het de Heer te vragen. En dat niet alleen! *Duidelijk had hij met Samuël afgesproken dat hij eerst de Heer offers zou brengen, voordat hij, Saul met de strijd tegen de Filistijnen zou beginnen!* Maar hoe kon die oude man bij hem komen nu de Filistijnen alle toegangswegen afgesloten hadden? Misschien was hij wel gevangen genomen en dan zou hij nooit bij hem kunnen komen....

Koning Saul werd er beroerd van. Hij *moest* het gevecht met de Filistijnen beginnen voordat die laatste zeshonderd mannen ook van hem weggelopen waren. Straks zat hij hier helemaal alleen.... En Samuël kwam maar niet! Maar hij *kon* niet langer wachten. Had Samuël hem in de steek gelaten? Nu, dan moest hij zelf maar een offer aan de Heer brengen. Samuël had het hem wel verboden, maar als het niet kon zoals het moest, dan moest het maar zoals het kon! Het was niet zijn schuld dat de oude Samuël zelfs na zeven dagen wachten, er nog steeds niet was!

Saul dacht er niet aan, dat de Heer hem ook zou helpen, zonder dat er eerst een offer was gebracht. Het leek er nu op dat de koning van Israël niets beter was dan de koningen uit omliggende landen. Die heidense koningen dachten ook dat de gunst van hun goden afhankelijk was van de offers die zij brachten....

Juist toen koning Saul zijn offer gebracht had - hij stond nog bij het altaar - kwam Samuël aanlopen. Blij liep Saul naar hem toe om hem te begroeten. Maar streng zei de profeet: 'Wat heb jij nu gedaan?'

Saul zag wel dat Samuël erg boos was. Haastig antwoordde hij: 'Ik zag dat mijn soldaten één voor één weglieden. En u kwam maar niet. Toen dacht ik: ik ga zelf maar een offer aan de Heer brengen. Dan heb ik Hem toch om hulp gevraagd.' De oude Samuël keek koning Saul recht in het gezicht, toen hij bedroefd tegen hem zei: 'Saul, Saul, wat ben jij toch verschrikkelijk dom geweest. Ik had jou verboden om zelf het offer te brengen. Je had moeten doen wat de Heer, je God,

je bevolen had. Een koning in Israël mag niet zo maar zijn eigen zin doen. Hij moet doen wat God in zijn heilige wet tegen hem gezegd heeft. En nu is de Heer kwaad op jou en zal jij en ook je kinderen niet voor altijd koning in Israël blijven. De Heer zal iemand zoeken die *wel* zijn wil doet. En de Heer zal die persoon koning in Israël maken.'

Ik had jou verboden om zelf het offer te brengen.

Zonder groet draaide Samuël zich om en liep bij koning Saul vandaan. Wat was hem dit bitter tegengevallen. Wat was hij blij met deze man geweest. Deze nieuwe koning zou een voorbeeld zijn voor alle Israëlieten om de Here God te dienen. En nu was hij een koning geworden gelijk aan alle andere koningen in de buurlanden. Een offer was belangrijker dan gehoorzaam zijn aan de Heer.... Saul was een koning, die letterlijk wel met kop en schouders boven zijn volk uitstak, maar die nu geen voorbeeld voor zijn volk was geweest.

Nooit zou hij vergeten hoe blij hij was geweest toen hij daar bij de poort van Rama deze boerenzoon Saul tot koning had gezalfd.

En nu moest hij hem het oordeel aanzeggen! Maar het kon niet anders. Een profeet moet doen wat God tegen hem zegt en niet wat hij zelf het liefste zou doen.

Maar nog was alle moed niet verloren. Misschien zou Saul hiervan leren, spijt krijgen en later beter naar de Heer luisteren. En God zou barmhartig zijn, hem het kwade vergeven en hem toch weer aannemen als zijn dienstknecht.

Toen Samuël was vertrokken, zat Saul in zijn tent, somber en terneergeslagen. Met dat offer was haast geboden geweest. De aanval kon niet langer wachten, geen dag en geen uur.... En nu koning Saul geofferd had, deed hij niets. Hij wachtte en wachtte maar en het ene plan na het andere verwierp hij.

Ondertussen namen de Filistijnen de ene stad na de andere in. Het zou niet lang meer duren, dan was koning Saul helemaal ingesloten.

Koren oogsten zoals gebeurde in de tijd toen Saul koning was in Israël.